

[Rasmussen (Gylling).]

den i Partiøjemed end at gøre den til Genstand for en saglig Behandling, og hvis det er Tilfældet, kan vi selvfølgelig ikke faa noget som helst ud af den Paragraf.

Jeg maa imidlertid formene, at Prisafftaler paa mange Omraader virker paa en saadan Maade, at det var rimeligt og rigtigt, om man fra Statens Side havde Haand i Hanke dermed. Vi behandlede for kort Tid siden Loven om Arbejds- og Erhvervsfrihed. Jeg formener, at dette Afsnit i Lovforslaget her i nogen Grad kan videreføre — ja, forhaabentlig ikke videreføre det daarlige i denne Lov, men i alt Fald kan give Udtryk for det, som vi fra vor Side mener i denne Sag, nemlig at det paa mange Omraader vilde være rimeligt og nyttigt, om man fra Samfundets Side havde Haand i Hanke med disse Forhold, saaledes at en Del af disse Prisafftaler i nogen Grad vilde kunne imødegaaes netop gennem denne Paragraf.

Jeg ønsker den derfor ikke slettet af Lovforslaget; men hvis det kan bevises fra de Herrers Side, som er utilfredse med denne Paragraf, at den vil gøre den Skade, de mener, saa vilde det maaske lade sig gøre i Udvalget at enes om en anden Form derfor.

Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale Lovforslaget til velvillig Fremme og tilsige den højtærede Handelsminister mit Partis Støtte til dets Gennemførelse.

Hans Hansen: Jeg skal ganske kort give Udtryk for min Gruppes Stilling til det foreliggende Lovforslag. Med Hensyn til det rent principielle, der findes udtrykt i Lovforslagets § 1, skal jeg sige, at naar Formaalet for Lovforslaget er at føre visse Virksomheder af monopolagtig Karakter ind under et offentligt Tilsyn, saa kan vi fra vor Side naturligvis godkende dette smukke Formaal. Men opkaster man det Spørgsmaal: Hvad er det for Virksomheder af monopolagtig Karakter, her er Tale om? saa tror jeg, at Svaret efter en nøgtern Betragtning vil komme til at lyde paa, at disse Monopoler for Hovedbestanddelens Vedkommende i væsentlig Grad skjuler sig under offentlige Foranstaltninger, som Staten ved sin Lovgivning selv har opretholdt.

Hvis man et Øjeblik vilde anstille Betragtninger over, hvordan Staten har Mulighed for at kontrollere Virksomheder af

monopolagtig Karakter, saa tror jeg, man vil indrømme, at det vil være ulige vanskeligere for Staten at kontrollere disse Virksomheder, end det vil være for den at ophæve de Forhold, der muliggør Dannelsen af saadanne Truster. Saa længe Staten opretholder hele sin Toldlovgivning, hvorunder de største Truster skjuler sig, saa længe den højtærede Regering og de Partier, der er gaaet ind for den, fører deres Kamp for at afskaffe den Lov, vi for nylig behandlede, Loven om Arbejds- og Erhvervsfrihed, saa længe man synes systematisk at ville opretholde Mulighederne for Trustdannelse, saa længe forekommer det os horribelt at tro paa, at en Lovgivning som denne skal kunne modvirke, hvad Staten her selv skaber.

Vi skal ikke benægte, at det, saa længe disse Tilstande opretholdes, kan være nødvendigt at have en vis Kontrol, men vi tror ikke, at Staten overhovedet vil være i Stand til at udøve en Kontrol.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller udtalte i sin i øvrigt efter min Mening meget dygtige Ordførelse om Frikonkurrencen og om dens Betydning for Produktions- og Omsætningslivet, at det var bevis, hvilke Virkninger Frikonkurrencen har haft. Jeg kan i Hovedsagen tiltræde de Betragtninger, her er gjort gældende, men jeg tror, at det, hvis det ærede Medlem vil gaa med til at ophæve netop det, der giver den største og den alvorligste Mulighed for Trustdannelse: hele vor Toldlovgivning, vil der ikke være saa langt til, at vi kan opnaa Enighed om vort Syn paa dette Spørgsmaal.

Jeg tror, det er en overdreven Tro paa Statens Evne som Kontrolmyndighed, der har dikteret den højtærede Regering dette Forslag; man kan sige det saadan, at det er Troen paa, at Rigsdagsmændene er klogere end Købmændene, hvad angaar Produktions- og Omsætningslivet. Alt, hvad der til Dato er fremkommet i saa Henseende, har beviset det modsatte. Overalt, hvor Staten prøver paa en Kontrol, betyder det i Virkeligheden den døde Haand paa Erhvervslivet. Jeg er ganske sikker paa, at den Kontrol, her er Tale om, vil komme til at virke tungt, bureaukratisk og egentlig imod det, man tilsigter.

Vi mener, at det paa mange Omraader